

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET LEKIĆ protiv CRNE GORE

(Predstavka br. 37726/11)

PRESUDA

STRAZBUR

9. oktobar 2018. godine

Ova presuda je konačna ali može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Lekić protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (drugo Odjeljenje), na zasjedanju Komiteta u sastavu:

Ledi Bianku, *predsjednik*,

Jon Fridrik Kjølbros,

Ivana Jelić, *sudije*,

i Hasan Bakirci, *zamjenik registrara Odjeljenja*,

nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost održanoj 18. septembra 2018. godine,

donosi sledeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut predstavkom (br. 37726/11) koju su Sudu, protiv Crne Gore, na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu “Konvencija”) 5. juna 2011. godine podnijela dva državljanina Crne Gore, g-din Hasan Lekić (u daljem tekstu “prvi podnosilac predstavke”) i g-din Gano Lekić (u daljem tekstu “drugi podnosilac predstavke”).

2. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu “Vlada”) je zastupala njihova zastupnica, g-đa Valentina Pavličić.

3. Dana 16. decembra 2015. godine žalbe u vezi dužine trajanja postupka su komunicirane Vladi, a ostatak predstavke je proglašen neprihvatljivim na osnovu Pravila 54 stav 3 Poslovnika Suda.

4. Dana 14. marta 2016. godine udovica prvog podnosioca predstavke, g-đa Badema Lekić, obavijestila je Sud da je njen suprug preminuo 11. novembra 2013. godine i izrazila je želju da nastavi sa predstavkom pred Sudom. Takođe je obavijestila Sud da želi da je zastupa drugi podnosilac predstavke i dostavila punomoćje u tom smislu.

ČINJENICE

5. Podnosioci predstavke su rođeni 1949. godine i 1950. godine i živjeli su u Podgorici, gdje drugi podnosilac predstavke i dalje živi.

6. Dana 25. jula 2000. godine majka podnosioca predstavke je pokrenula građanski postupak protiv *Podgoričke banke Societe Generale Group ad Podgorica* (u daljem tekstu: “tuženi”), tražeći isplatu njene ušteđevine, koju je stavila kao depozit kod pravnog prethodnika tuženog *Titogradske osnovne banke Titograd*.

7. Neodređenog datuma podnosioci predstavke su nastavili gore navedeni postupak u ime njihove majke, jer je ona u međuvremenu preminula.

8. Dana 25. jula 2008. godine Osnovni sud u Podgorici presudio je djelimično u korist podnosioca predstavke.

9. Dana 19. januara 2010. godine Viši sud u Podgorici preinačio je prvostepenu presudu na način što je odbio tužbu podnosioca predstavke u cjelosti. Ovu presudu je potvrdio Vrhovni sud 19. oktobra 2010. godine.

10. Dana 5. decembra 2010. godine presuda Vrhovnog suda uručena je podnosiocima predstavke.

11. Dana 3. februara 2011. godine podnosioci predstavke uložili su ustavnu žalbu.

12. Dana 12. aprila 2012. godine, Ustavni sud je odbacio žalbu podnosioca predstavke, a ta odluka je podnosiocima predstavke uručena 29. maja 2012. godine.

PRAVO

I. LOCUS STANDI G-ĐE BADEME LEKIĆ

13. Sud je obaviješten o smrti prvog podnosioca predstavke 2013. godine, nakon podnošenja ove predstavke, i o želji koju je izrazila njegova udovica, g-đa Badema Lekić, da nastavi predstavku pred Sudom u njegovo ime.

14. Sud ponavlja da su u brojnim predmetima u kojima su podnosioci predstavke preminuli tokom postupka, uzete su u obzir izjave nasljednika podnosioca predstavke ili bliskih članova porodice kojima se izražava njihova želja da nastave sa postupkom pred Sudom (vidjeti *Karner protiv Austrije*, br. 40016/98, stav 22, ECHR 2003-IX, i ostali izvori).

15. U okolnostima konkretnog predmeta, Sud je utvrdio da udovica prvog podnosioca predstavke ima osnova da nastavi postupak u njegovo ime (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Göktaş protiv Turske*, br. 66446/01, stav 19, 29. novembar 2007. godine). Ipak, iz praktičnih razloga, Sud će nastaviti da imenuje prvog i drugog podnosioca predstavke kao “podnosioci predstavke”.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 STAVA 1 KONVENCIJE

16. Podnosioci predstavke su se žalili da dužina predmetnih građanskih postupaka nije bila u skladu sa zahtjevom “razumnog vremena”, sadržanom u članu 6 stav 1 Konvencije, koji glasi kako slijedi:

“Prilikom određivanja njegovih građanskih prava i obaveza ..., svako ima pravo na ... suđenje u razumnom roku pred ... sudom...”

A. Prihvatljivost

17. Vlada je tvrdila da ove žalbe treba da budu odbačene zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih lijekova ili činjenice da podnosioci predstavke nijesu ispoštovali rok od šest mjeseci.

18. Podnosioci predstavke se nijesu složili.

19. Pitanje da li su domaći pravni lijekovi iscrpljeni je uglavnom određeno prema datumu kada je predstavka podnijeta Sudu (vidjeti *Baumann protiv Francuske*, br. 33592/96, stav 47, ECHR 2001-V (izvodi)).

20. Sud primjećuje da u vrijeme kada je predmetna predstavka podnijeta, nije bilo djelotvornih pravnih lijekova u Crnoj Gori kada je u pitanju dužina trajanja postupka. Konkretno, kontrolni zahtjev je postao djelotvoran od 4. septembra 2013. godine (vidjeti *Vukelić protiv Crne Gore*, br. 58258/09, stav 85, 4. jun 2013. godine), tužba za pravično zadovoljenje je postala djelotvorna od 18. oktobra 2016. godine (vidjeti *Vučeljić protiv Crne Gore* (odl.), br. 59129/15, stav 30, 18. oktobar 2016. godine), dok je ustavna žalba postala djelotvorna od 20. marta 2015. godine (vidjeti *Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, br. 1451/10 i 2 druge, stav 123, 24. novembar 2015. godine, i *Vučeljić*, gore citirana, stav 31). U tom smislu, Sud ne može zaključiti drugačije nego da, s obzirom da prije podnošenja predstavke, podnosilac predstavke nije imao na raspolaganju djelotvoran pravni lijek, primjedbe Vlade u tom smislu moraju biti odbijene.

21. Kada je u pitanju navodno nepoštovanje roka od šest mjeseci, Sud primjećuje da je presuda Vrhovnog suda od 19. oktobra 2010. godine uručena podnosiocima predstavke 5. decembra 2010. godine (vidjeti gornji stav 10). Kako je period od šest mjeseci počeo da teče od 6. decembra 2010. godine i ističe 5. juna 2011. godine (vidjeti *Otto protiv Njemačke* (odl.), br. 21425/06, 10. novembar 2009. godine), kojeg datuma su podnosioci predstavke podnijeli predstavku, Sud zaključuje da su postupili u skladu sa zahtjevom roka od šest mjeseci, kako je navedeno u članu 35 stav 1 Konvencije. Stoga, primjedbe Vlade u ovom smislu takođe moraju biti odbijene.

22. S obzirom da konkretna žalba nije očigledno neosnovana u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije, niti je neprihvatljiva po bilo kom drugom osnovu, mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Osnovanost

23. Predmetni postupak je započeo 25. jula 2000. godine (vidjeti gornji stav 6) i okončan je 5. decembra 2010. godine (vidjeti gornji stav 10). Kako je Konvencija u odnosu na Crnu Goru stupila na snagu 3. marta 2004.

godine (vdjeti *Bijelić protiv Crne Gore i Srbije*, br. 11890/05, stav 69, 28. april 2009. godine) osporeni postupak spada u nadležnost Suda *ratione temporis* za period od šest godina i devet mjeseci. Dodatno, postupak je već bio u toku više od tri godine i sedam mjeseci prije tog datuma.

24. Sud ponavlja da se razumnost dužine trajanja postupka mora ocjenjivati u svjetlu okolnosti spornog predmeta i u odnosu na sledeće kriterijume: složenost predmeta, ponašanje podnosioca predstavke, postupanje nadležnih organa, kao i od kakvog je značaja predmet spora za podnosioca predstavke (vidjeti, između ostalih izvora, *Frydlander protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, stav 43, ECHR 2000-VII).

25. Sud smatra da ni složenost predmeta ni ponašanje podnosilaca predstavke ne objašnjavaju dužinu trajanja postupka. Vlada nije dostavila bilo kakvo objašnjenje za odlaganje ili dostavila bilo kakav komentar u ovom smislu.

26. Ispitujući sav materijal koji mu je dostavljen i u smislu sudske prakse na ovu temu, Sud smatra da je, u odsustvu bilo kakvog opravdanja, dužina trajanja postupka od šest godina i devet mjeseci na tri nivoa nadležnosti, bila prekomjerna i da nije ispunila zahtjev "razumnog vremena".

27. Na osnovu toga, bilo je povrede člana 6 stav 1.

III. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

28. Članom 41 Konvencije je predviđeno:

"Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani."

A. Šteta

29. Podnosioci predstavke su tražili 20.000,00 eura na ime nematerijalne štete i 65.024,91 eura i pripadajuću kamatu na ime materijalne štete.

30. Vlada je osporila ove zahtjeve.

31. Sud ne primjećuje bilo kakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete; stoga odbacuje ovaj zahtjev. Ipak, po mišljenju Suda, jasno je da su podnosioci predstavke pretrpjeli određeni nematerijalni gubitak koji proističe iz povrede prava zagarantovanih članom 6 Konvencije, koja treba da bude nadoknađena. Stoga, Sud smatra razumnim da dodijeli drugom podnosiocu predstavke i g-đi Bademi Lekić (vidjeti gornji stav 15) ukupno 900,00 eura kao nadoknadu nematerijalne štete.

B. Troškovi i izdaci

32. Podnosioci predstavke su takođe tražili 4.850,00 eura za troškove i izdatke nastale pred domaćim sudovima, skupa sa pripadajućom kamatom. Dalje su tražili nadoknadu troškova nastalih pred Sudom, čiji je iznos ostavljen Sudu na procjenu.

33. Vlada je osporila ove zahtjeve.

34. Na osnovu prakse Suda, podnosilac predstavke ima pravo na nadoknadu troškova postupka samo ako dokaže da su ti troškovi stvarno i neophodno nastali i da su razumni u iznosu. U konkretnom predmetu razmatrajući dokumenta koja je imao na raspolaganju i na osnovu gore navedenih kriterijuma, Sud odbacuje zahtjev podnosioca predstavke za nadoknadu troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima jer oni nijesu nastali da bi se ispravila sporna povreda, već smatra razumnim da dodijeli drugom podnosiocu predstavke i g-đi Bademi Lekić iznos od ukupno 100,00 eura za postupke pred Sudom.

C. Kamata

35. Sud smatra da je primjereno da kamatna stopa bude zasnovana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procenta poena.

SA OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* žalbe podnosioca predstavke zbog dužine trajanja postupka prihvatljivim;
2. *Utvrđuje* da je bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije;
3. *Utvrđuje*
  - (a) da tužena država treba da plati drugom podnosiocu predstavke i g-đi Bademi Lekić, koja je nastavila postupak umjesto prvog podnosioca predstavke, u roku od tri mjeseca, sledeće iznose:
    - (i) 900,00 (devet stotina eura) ukupno, umanjeno za bilo koje iznose koji su sa tim u vezi već mogli biti isplaćeni na domaćem nivou, na ime nematerijalne štete, uvećan za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti;
    - (ii) 100,00 (stotinu eura) ukupno na ime troškova i izdataka, uvećano za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti;
  - (b) da će se od isteka gore navedena tri mjeseca do isplate, kamata obračunavati na gornje iznose po najnižoj kamatnoj stopi Evropske

centrale banke tokom obračunskog perioda, uz dodatak od tri procentna poena;

4. *Odbacuje* ostatak zahtjeva podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku, u pismenoj formi, 9. oktobra 2018. godine, na osnovu Pravila 77 stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

Hasan Bakirci
zamjenik registrara

Ledi Bianku
predsjednik